

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΓΛΩΣΣΑ, ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ, ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Κείμενο

[Γλώσσα και δημοσιογραφία]

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από δημοσίευση του γλωσσολόγου, ομότιμου και επίτιμου καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γεωργίου Μπαμπινιώτη. Περιλαμβάνεται στον τόμο «Η Γλώσσα ως αξία», που κυκλοφόρησε το 1994 και περιέχει «μελετήματα, διαλέξεις και άρθρα 1978 – 1993».

[...] Η γλωσσική πληροφορία, όπως και κάθε άλλη μορφή επικοινωνίας, ποτέ δεν είναι μια ξερή, μηχανική αποτύπωση της πραγματικότητας. Προϋποθέτει επιλογή των στοιχείων της είδησης, αξιολόγηση της πληροφορίας, επαλήθευση και, το κυριότερο, μετουσίωση σε λόγο, τέτοιο που ν' αναδεικνύει την πληροφορία, τηρώντας συγχρόνως τις αναγκαίες αποστάσεις από τα γεγονότα.

Τα κείμενα της δημοσιογραφίας, ιδιαίτερα μια και αναφέρονται κανονικώς στα εφ' ημέραν γεγονότα, που εξ ορισμού περιλαμβάνει η εφ-ημερίς, έχουν χρονικώς εφ-ήμερον χαρακτήρα, θυσιαζόμενα συνήθως στον βωμό της επικαιρότητας. Επιτρέψτε μου να θέσω το ερώτημα: Έχουμε ποτέ αναλογιστεί, εμείς οι αποδέκτες αυτών των κειμένων, οι αναγνώστες των εφημερίδων, αλλά και οι ίδιοι οι δημιουργοί αυτών των κειμένων, οι δημοσιογράφοι, έχουμε αναλογιστεί τους ποταμούς των κειμένων που γράφονται και διαβάζονται καθημερινά, για να παρασυρθούν εν συνεχεία στην αδηφάγο ροή της καθημερινότητας; Πόσες πολύτιμες πληροφορίες, πόσες σκέψεις, πόσες δημιουργικές ιδέες και ερεθιστικά σχόλια, τι ευαίσθησιες κοινωνικές, πόση γόνιμη κριτική, πόσο επικοινωνιακό υλικό, αυτό που αθόρυβα επηρεάζει τις σκέψεις, τις πράξεις και τις στάσεις μας στη ζωή, περνούν μέσα από τα ποτάμια των κειμένων του έντυπου και ηλεκτρονικού λόγου; Περνούν και χάνονται; Όχι. Τίποτε, νομίζω, δε χάνεται.

Όλοι μας, και περισσότερο ο «επαρκής αναγνώστης», κρατάμε ένα ικανό ποσοστό πληροφοριών, που ασυνείδητα το επεξεργαζόμαστε και το εντάσσουμε στον κόσμο των πληροφοριών, δηλαδή των γνώσεων αυτών που αποτελεί τον εσωτερικό κόσμο του καθενός μας. Το υλικό αυτό ενεργοποιείται και μετατρέπεται σε πρώτη ύλη για τις σκέψεις, τις εκτιμήσεις και τις στάσεις μας απέναντι σε πρόσωπα και καταστάσεις. Προσδιορίζει – το επαναλαμβάνω – τον κόσμο μας.

Γί αυτό και ο κίνδυνος από την παρα-πληροφόρηση είναι μεγάλος – όσο εφοδιάζει με «σκάρτο υλικό» πληροφοριών, νοθεύοντας έτσι τον κόσμο των σκέψεων και των στάσεών μας, την ίδια μας την ύπαρξη. Από τον καθοριστικό αυτόν ρόλο της πληροφορίας στη διαμόρφωση του εσωτερικού κόσμου μας απορρέει και η μεγάλη ευθύνη του δημοσιογράφου, και του Τύπου γενικότερα, στην ποιότητα και την αξιοπιστία της πληροφόρησης του πολίτη.

ΘΕΜΑ 2β

Να μετασχηματίσεις τη δεύτερη περίοδο του προλόγου αλλάζοντας τη σύνταξη, χωρίς να διαφοροποιηθεί το νόημα της περιόδου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Ποια, κατά τη γνώμη σου, είναι η ευθύνη του δημοσιογράφου ως φορέα γλωσσικής πληροφορίας στην ενημέρωση των πολιτών; Το κείμενό σου να είναι ομιλία 250-300 λέξεων, που γίνεται σε διαλυκειακή εκδήλωση του Νομού σου με θέμα «Παιδεία και Γλώσσα», την οποία παρακολουθούν εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές και εκπρόσωποι των ΜΜΕ.

Μονάδες 40